

FARUK NAFİZ

Çamlıbel

BİZİM CADDEDEN PORTRELER

Şiir karın doyurmaz, diyenler, acaba Faruk Nafiz'in ilk şiirine altın para ile bir buçuk lira aldığını bilirler mi?

Yazan: Oğuz ÖZDEŞ

Fotoğraflar: RÜÇHAN ARIKAN

Faruk Nafiz Çamlıbel'i tanıyanınız, bilmiyeniniz var mı? Zannetmiyorum. Genç ihtiyar bütün kalplerde, bazan yaz yağmurlarının, bazan bahar rüzgârlarının kokularını canlandıran şiirlerini, hemen hepimiz mektep sıralarında az mı okuyup ezberledik? Kimimiz onun şiirlerini, yazdığımız aşk mektuplarına ekledik, kimimiz gençlik heyecanlarımızı ve hülyalarımızı onun şiirleriyle tazelenirdik, kimimiz onun şiirlerini şarkı olarak kâh bahçelerde, kâh kırlarda mırıldandık. Velhasıl hepimiz, şu veya bu sebeple Faruk Nafiz Çamlıbel'e aşinayızdır.

Fakat kıymetli şairimiz, İstanbul milletvekili olalıdan beri, daha doğrusu siyasi hayata atıldığı günden itibaren bilhassa yeni şiirler vermez oldu. Biz bile, üstadı ele geçirebilmek için az mı ter döktük? Az mı peşinden koştuk? Artık ümidimizi tamamen kestiğimiz bir zamanda üstad, karşımıza çıkiverdi. Sabır her kapıyı açarmış. Bizim sabrımız gerçi iki ay kadar sürdü ama, Faruk Nafiz Çamlıbel'in, aylar, hattâ senelerdir kapalı duran ağzını nihayet açtırmak, konuşmalarını tatlı tatlı dinlemek fırsatını bize nihayet vermiş oldu.

Kısaca biyografisini rica ettik.

— Kitaplardaki biyografiye ilâve edilecek ancak bir iki husus var, dedi. Evliyim, biri erkek, biri kız olmak üzere iki çocuğum var. İstanbulda doğduğum gibi İstanbul'da ölmek isterim.

Gerçi Faruk Nafiz Çamlıbel, doğduğu tarihi söylemedi ama, biz haber verelim. Üstad şair bugün tam 52 yaşındadır. Fakat 45-46 yaşından yukarı göstermiyor. Bu hususu ilâve edişimizin sebebi, üstadın yaşını açıklamakla işlediğimiz suçu biraz da affettirmek içindir.

Kendilerine ilk şiirini sordum. Ancak bir mısraımı hatırlıyabili. "Yoktur demek nihayeti asla melâlimin!"

Bu, galiba son mısraı imiş. — Heveskârlık devrinin mahsulleri bazı gazetelerin edebî kısımlarında, bazı edebî mecmualarda çıktı ama, diyor hiçbiri kayda şayan şeyler değil. Ancak rahmetli Celâl Nuri'nin neğrettiği Edebiyat-ı Umumiye mecmuasında "Şarkın Sultanları" isimli manzumenin az çok alâka uyandırdığını söyleyebileceğim. Bu vesile ile Cenap Şahabettin ve bazı üstadların iltifatlarını görmüştüm.

Çamlıbel'in şiirlerine ilk aldığı ücret, bugüne kıyas edilirse oldukça yüksek. İlk şiirine, altınla kâğıt paranın birbirine yakın olduğu Birinci Dünya Harbi yıllarında 1,5 lira almış. Sonra, Ziya Gökalp'ın Yeni Mecmuasında bu ücret 3 liraya yükselmiş.

Üstad nedense, en beğendiği şiirini bir türlü seçemiyor. diyor ki:

— İçlerinde kıymetleriyle makûsen mütenasip olmak üzere okadar fazla emek verdiğim manzumeler vardır ki, birini tercih etsem, ötekilerin gönlü kırılır zannediyorum.

rum. En beğendiği şairleri olsun söylemesini rica ettik.

— Peki söyleyeyim, dedi. En beğendiğim şairler, devrine isimlerini vermiş olanlardır. Bâki ve Nedim, Tevfik Fikret ve Yahya Kemal gibi...

Artık üstad kutunun ağzını açmıştı ya, ben de suallerimi arka arkaya sıraladım.

— En beğendiğiniz yemek ve kadın tipi?

Çamlıbel, evli olmanın verdiği çekingenlik içinde:

— Vallahi mevsimine göre değişir, dedi. Baharı, erguvan göreceğim diye heyecanla beklerim. Yazın, istakoz salatası ile barbunya ıskarası hoşuma gider. Kadınlara gelince...

Üstad burada biraz durakladıktan sonra, müphem bir ifade kullandı.

— Giydiğini yakıştıran kadınlar arasında mukayeseye imkân vermek bakımından, sonbaharla kışın, gönlümdeki mevkileri büyüktür.

Doğrusu biz gençler, açılıp saçılan kadınlar arasında bize daha iyi bir mukayese yapmak imkânını verdiği için baharı ve yazı daha çok severiz. Acaba üstad 52 yaşında olduğu için mi böyle konuşuyor dersiniz?

Bahis kadınlar üzerinde açılmışken, bir soru daha sormaktan kendimi alamadım.

— Peki peşinden koştuğunuz kadın hiç olmadı mı?

— Olmuşsa kendileri söylerler, sustuklarına bakılırsa olmamış olacak.

Çamlıbel, kendi nesli ile bugünkü nesil arasında gördüğü farkı şöyle izah ediyor.

— Bana dünkü neslin aşkı, bugünkü neslin şevki fazla gibi geliyor. Dünkülerin aşkıandan, bugünkülerin şevkine bir aş yapılsa, heveskâr denemeleri yerine, sağlam eserler göreceğimize eminim.

— 1950 yılı için yeni eserler hazırlıyor musunuz?

Faruk Nafiz, bu soruları âdeta kendi kendinden şikâyet eder gibi cevaplandırdı.

— Her yıl düşündüğüm gibi, büyük bir manzum piyes, uzun bir yerli roman, onların yanı başında, mevzun, gayri mevzun bir yığın esercik... Öyle sanıyorum ki, bu düşündüklerimi geçen senelerde olduğu gibi, gelecek seneye devretmek mecburiyetinde kalacağım. Ancak, bir "Mecmuası eşarım" ın basılacağını ümit etmekteyim.

Onun, Çoban Çeşmesi, Suda Halkalar, Bir Ömür Böyle Geçti şiir kitaplarından sonra çıkarmayı tasarladığı yeni bir şiir kitabı var.

Altı manzum piyes, üç şiir kitabı, iki roman sahibi bulunan ve "Yayla Kartalı" eseri filme alınan Faruk Nafiz Çamlıbel, yazılarını ekseriyetle öğleden evvel yazar. Şiirde yeni cereyanlara taraftardır.

— Elverir ki yenilik gayrı tabii olmasın, diyor.

Çay, kahve, sigara ve içki içip içmediği hakkındaki sorumu:

— Ancak nargileden vezgeçebildim!

Diye cevaplandığına bakılırsa, Çamlıbelin ehli keyif bir zat olduğu anlaşılıyor.

— Şair olmasaydınız ne olurdunuz? diye sordum.

Yirmi dört yıllık mesleğinin verdiği şevkle:

— Muallim olurdum, diye cevap verdi. Fakat çok şükür, bu zevki de fazlasıyla tatmış bulunuyorum.

Faruk Nafiz Çamlıbel'in hayatta en hoşlandığı şey parasız saadet, en hoşlanmadığı şey de saadetsiz paradır. Kilosu, sıhatten olduğu zaman 80 i bulur. Nezleye yakalanınca 75 kiloya kadar düşmüş. Boyu, şüphesiz sıhhatine tâbi değildir. Üstad her zaman 1 metre 77 santimdir.

Eğer artistleri ilgilendirirse, Çamlıbel'i, sinema ve tiyatro da ilgilendirir. Tıpkı kitaplardaki müellif isimleri gibi...

Sporu ve maçı sevip sevmediğini sordum:

— Maça gitmekle sporu sevmeyi ayrı ayrı sorduğunuz isabet oldu, dedi. Spor karşılaşmalarını seyretmekle, spor yapmak ayrı ayrı şeylerdir. Kendi hesabıma, spor yapmayı, maç seyretmeğe tercih ederim. Bununla beraber, her ikisinden de faydalanmaya zaman bulamadığımı itirafa mecburum.

Üstada son soru olarak gece hayatından hoşlanıp hoşlanmadığını sordum. İlk önce biraz kaçamak cevap verdi.

— İstanbulda bir arkadaş toplantısı olmadıkça çoluk çocuğumla beraberim.. Ankarada, her zaman fikir ve kanaat arkadaşlarıyla de bir arada...

— Başka, başka?

Üstad güldü.

— Kastettiğiniz mânada gece hayatından hoşlanmadığımı söylersem kim inanır? Fakat insan her şeye nail olabilse...

Byron "Bizim şan günlerimiz, gençlik günlerimiz" der. Ne dersiniz. Faruk Nafiz Çamlıbel, bunu söylerken, gençlik senelerini mi hatırlamıştı? Hani şu, genç kızların onun şiirleri uğruna türlü türlü çılgınlıklar yaptığı seneleri...

